

Interreg
Poľsko-Slovensko

Európsky fond regionálneho rozvoja

SCOPING REPORT

Rozsah správy o hodnotení vplyvu

PROGRAMU CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁČE INTERREG 2021-2027 MEDZI POĽSKOM A SLOVENSKOM

máj 2021

Obsah

1 Úvod.....	3
2 Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021-2027 medzi Poľskom a Slovenskom	3
3 Cieľ štúdie.....	6
4 Rozsah analýz	6

1 Úvod

Cieľom štúdie je vymedziť rozsah prác na posudzovaní vplyvov na životné prostredie projektu Programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021-2027 medzi Poľskom a Slovenskom (ďalej len „Program“), ktorý je prvkom strategického posudzovania projektu Programu. Postup strategického posudzovania je definovaný v smernici EÚ o posudzovaní vplyvu určitých plánov a programov na životné prostredie (tzv. Smernica SEA)¹, ako aj v transpozícii tejto smernice do vnútroštátnych právnych predpisov: poľský zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (tzv. zákon OOS)² a slovenský zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (t.j. zákon 24/2006)³.

Podľa dohôd medzi Ministerstvom fondov a regionálnej politiky PR, Generálnym riaditeľstvom pre ochranu životného prostredia v Poľsku, Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a Informatizácie Slovenskej republiky a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, strategické posudzovanie vplyvu na životné prostredie Programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021-2027 medzi Poľskom a Slovenskom bude realizovať poľské Ministerstvo financií, fondov a regionálnej politiky – riadiaci orgán programu v súlade s ustanoveniami poľského práva. Rozsah posudzovania a správa z hodnotenia budú rozšírené o prvky, na ktoré sa vzťahujú slovenské právne predpisy, vrátane účasti verejnosti.

V zmysle čl. 46 zákona OOS uskutočnenie strategického posudzovania vplyvov na životné prostredie je potrebné pre politiky, stratégie, plány alebo programy v oblasti priemyslu, energetiky, dopravy, telekomunikácií, vodného hospodárstva, odpadového hospodárstva, lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, rybného hospodárstva, cestovného ruchu a využívania územia, spracované alebo prijaté správnymi orgánmi stanovujúcimi rámec pre následnú implementáciu aktivít, ktoré môžu mať výrazný vplyv na životné prostredie. Medzi takéto dokumenty patrí Program a preto je orgán, ktorý pripravuje návrh takého dokumentu, povinný vypracovať správu o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

Pred prístupím k rozsahu hodnotenia sú nižšie uvedené základné informácie o Programe.

2 Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021-2027 medzi Poľskom a Slovenskom⁴

Program cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027 je jedným z programov Európskej územnej spolupráce (EÚS), ktorý sa bude realizovať v perspektíve rokov 2021-2027. Program bude pokračovaním spolupráce uskutočňovanej od roku 2004. Program bude pokrývať tieto oblasti:

- v Poľsku – v Sliezskej vojvodstve: subregión Bielski a okres Pszczyzna zo subregiónu Tyskie; v Malopoľskom vojvodstve: subregióny Oświęcimski, Nowosądecki, Nowy Targ a okres

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27.06.2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie

² Zákon z 3.10.2008 o poskytovaní informácií o životnom prostredí a jeho ochrane, účasti verejnosti na ochrane životného prostredia a o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (úplné znenie Z.z.2020 čiastka 283)

³ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁴ Verzia 3.3

Myšlienice z Krakovského subregiónu; v Podkarpatskom vojvodstve: subregióny Krošnieňski a Przemyski, okres mesta Rzeszów a Rzeszowski okres zo subregiónu Rzeszów;

- na Slovensku – subregióny: Žilinský samosprávny kraj a Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji.

Cieľom Programu je posilnenie poľsko-slovenskej spolupráce založenej na partnerstve zameranom na trvalo udržateľný rozvoj prihraničnej oblasti.

Program bude implementovať nižšie uvedené ciele politiky a zámery Programu Interreg, ako aj špecifické ciele stanovené v príslušných nariadeniach EÚ.

Tabuľka 1 Ciele politiky, špecifické ciele a aktivity predpokladané v Programe

Cieľ politiky a/alebo špecifické ciele Interreg	Špecifické ciele	Aktivity
<p>2. cieľ politiky – Ekologickejšia bezuhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika</p>	<p>iv) podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizika a odolnosti proti katastrofám.</p>	<p>1. investičné aktivity zamerané na zmierňovanie negatívnych následkov zmeny klímy, v cezhraničnom meradle vrátane živelných pohrôm, 2. aktivity zamerané na zlepšenie spolupráce v oblasti krízového riadenia vrátane výmeny skúseností / spoločných školení záchranných zložiek, 3. analýzy, stratégie, programy zamerané na vypracovanie akčných plánov (vrátane implementácie pilotných riešení), ktorých cieľom je predchádzať negatívnym následkom zmeny klímy v cezhraničnom meradle, najmä v podobe živelných pohrôm. 4. vzdelávacie aktivity v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení voči zmene klímy, ktoré sú realizované iba ako doplnkové aktivity pre prvé tri typy aktivít.</p>
	<p>vii) zvyšovanie biodiverzity, zelenej infraštruktúry v mestskom prostredí a znižovanie znečistenia</p>	<p>1. aktivity, ktorých cieľom je ochrana území vzácných z prírodného hľadiska, 2. aktivity, ktorých cieľom je predchádzať šíreniu a výskytu invázných druhov, 3. analýzy, stratégie, programy (vrátane implementácie pilotných riešení) v rámci spracovania akčných plánov v prospech ochrany a zachovania cezhraničných ekologických koridorov, 4. vzdelávacie aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite (len ako doplnenie troch prvých typov aktivít).</p>

3. cieľ politiky – Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT	iii) Rozvoj udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility.	1. aktivity, ktorých cieľom je zlepšiť dostupnosť a kvalitu cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru, 2. aktivity, ktorých cieľom je zlepšiť technický stav cestnej infraštruktúry vedúcej k turistickým atrakciám s cezhraničným významom.
4. cieľ politiky - Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv	v) zvýšenie úlohy kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji, sociálnom začlenení a sociálnych inováciách	1. aktivity, ktorých cieľom je podporovať rozvoj cezhraničných konkurencieschopných / inovatívnych / integrovaných produktov / služieb/ ponúk cestovného ruchu, s cieľom zvýšiť úlohu kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a sociálnom začlenení, 2. aktivity, ktorých cieľom je zachovať, sprístupniť a propagovať hmotné a nehmotné kultúrne a prírodné dedičstvo s cezhraničným významom, 3. aktivity, ktorých cieľom je vytvoriť systémy informácie a propagácie cestovného ruchu, ktoré popularizujú OÚ ako atraktívnu destináciu cestovného ruchu.
Špecifický cieľ Interreg – Lepšia správa programov Interreg	ai) Posilnenie inštitucionálnej spôsobilosti verejných orgánov, najmä tých, ktoré sú oprávnené riadiť osobitné územia, a zainteresovaných strán	1. aktivity zamerané na budovanie inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej správy, 2. aktivity pre posilnenie spolupráce a kapacity inštitúcií pôsobiacich v oblasti sociálnej a ekonomickej aktivizácie vrátane tvorby a implementácie aktivačných služieb a programov, 3. cezhraničné analýzy, stratégie a akčné plány.
Špecifický cieľ Interreg – lepšia správa programov Interreg	aiii) Budovanie vzájomnej dôvery, najmä v rámci aktivít „ľudia ľuďom“	1. aktivity podporujúce spoluprácu pre budovanie cezhraničných partnerstiev, 2. aktivity podporujúce miestne cezhraničné iniciatívy vyvíjané pre zlepšenie kvality života v pohraničí, 3. aktivity pre posilnenie cezhraničnej integrácie a budovanie spoločnej identity obyvateľov pohraničia, 4. aktivity zamerané na stimulovanie a rozvoj hospodárskych väzieb na OÚ s cieľom posilniť mechanizmy spolupráce a vzájomne spoznávanie sa a porozumenie, 5. výmena dobrej praxe, propagácia spolupráce zameranej na spoločné riešenia v oblasti životného prostredia a nízkoúhlíkového hospodárstva, 6. aktivity, ktorých cieľom je zvyšovanie povedomia a propagácia proekologického správania obyvateľov pohraničia.

3 Cieľ štúdie

Účelom spracovania hodnotenia vplyvov na životné prostredie pre projekt Programu cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko–Slovensko 2021-2027 je posúdenie potenciálnych a skutočných environmentálnych vplyvov realizácie Programu. Cieľom je, najmä v súlade s platnými predpismi a dohodami, komplexná analýza možného vplyvu na jednotlivé prvky životného prostredia, aktivít naplánovaných v Programe, posúdenie možností kumulatívnych účinkov, analýza možností s využitím alternatívnych riešení a potreby prípadných kompenzačných opatrení. Vypracovanie správy o hodnotení je súčasťou strategického posudzovania vplyvov na životné prostredie.

4 Rozsah analýz

Rozsah hodnotenia posudzovania vplyvov na životné prostredie je vymedzený v zákone o poskytovaní informácií o životnom prostredí a jeho ochrane, účasti verejnosti na ochrane životného prostredia a o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorým sa transponovali ustanovenia smernice 2001/42/ES o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

V súlade s vyššie spomenutými predpismi správa o hodnotení bude obsahovať:

- a) informácie o obsahu, hlavných cieľoch navrhovaného dokumentu a jeho väzbách na iné dokumenty,
- b) informácie o metódach použitých na vyhotovenie správy o hodnotení,
- c) návrhy predpokladaných metód analýzy dôsledkov realizácie ustanovení navrhovaného dokumentu a frekvencie jeho vykonávania,
- d) informácie o možnom cezhraničnom vplyve na životné prostredie,
- e) netechnické zhrnutie poskytnutých informácií,
- f) vyhlásenie autora, a ak je zhotoviteľom správy kolektív autorov – vedúceho kolektívu o splnení požiadaviek uvedených v čl. 74a ods. 2, ktorý predstavuje prílohy k správe,
- g) dátum vypracovania správy o hodnotení, meno, priezvisko a podpis autora, a ak je zhotoviteľom správy kolektív autorov – meno, priezvisko a podpis vedúceho kolektívu a mená, priezviská a podpisy členov kolektívu autorov;

okrem toho bude definovať, analyzovať a posudzovať:

- a) súčasný stav životného prostredia a možné zmeny tohto stavu v prípade, že sa navrhovaný dokument nebude realizovať,
- b) stav životného prostredia v oblastiach s predpokladaným významným vplyvom,
- c) existujúce problémy s ochranou životného prostredia významné z hľadiska realizácie navrhovaného dokumentu, najmä tie, ktoré sa týkajú oblastí podliehajúcich ochrane podľa zákona zo 16. apríla 2004 o ochrane prírody (v SR zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov),
- d) ciele ochrany životného prostredia stanovené na medzinárodnej úrovni, na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej úrovni, významné z hľadiska navrhovaného dokumentu a spôsoby ako boli tieto ciele a ďalšie environmentálne problémy zohľadnené pri príprave dokumentu,
- e) očakávané významné vplyvy vrátane priamych, nepriamych, sekundárnych, kumulatívnych, krátkodobých, strednodobých a dlhodobých, trvalých a dočasných, pozitívnych a negatívnych

vplyvov na ciele a predmet ochrany území Natura 2000 a integritu týchto území, ako aj na životné prostredie, najmä na: – biodiverzitu, – ľudí, – zvieratá, – rastliny, – vodu, – vzduch, – povrch zeme, – krajinu, – podnebie, – prírodné zdroje, – pamiatky, – hmotné statky – pri zohľadnení vzťahu medzi týmito prvkami životného prostredia a medzi vplyvmi na tieto prvky;

a predkladať:

- a) riešenia zamerané na prevenciu, obmedzenie alebo kompenzáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie, ktoré môžu vyplývať z implementácie navrhovaného dokumentu, najmä na ciele a predmet ochrany území Natura 2000 a integritu týchto území,
- b) so zohľadnením cieľov a geografického rozsahu dokumentu, ako aj cieľov a predmetu ochrany území Natura 2000 a integrity týchto území – alternatívne riešenia k riešeniam obsiahnutým v navrhovanom dokumente spolu s odôvodnením ich výberu a popisom metód posudzovania, ktoré viedli k tomuto výberu alebo vysvetlenie nedostatku alternatívnych riešení, vrátane určenia ťažkostí, ktoré sa vyskytli v dôsledku technických nedostatkov alebo medzier v moderných poznatkoch.

Rozsah hodnotenia bude vhodne doplnený o odporúčania uvedené v slovenskom zákone o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

V súlade s poľskými a slovenskými predpismi bol rozsah hodnotenia a úroveň detailnosti správy o hodnotení dohodnutý s príslušnými orgánmi v oboch krajinách.

Zhromaždené pripomienky k rozsahu hodnotenia a úrovni detailnosti vypracovania posudzovania vplyvov na životné prostredie Programu sú uvedené v nasledujúcej tabuľke

Tabuľka 2 Pripomienky a odporúčania príslušných orgánov týkajúce sa rozsahu hodnotenia a úrovne detailnosti hodnotenia.

Názov inštitúcie	P. č.	Obsah pripomienok
GENERÁLNY RIADITEĽ OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (13.08.2020)	1.1	Správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie pripravená v priebehu strategického posudzovania vplyvov na životné prostredie, by mala byť v plnom súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 51 ods. 2 zákona o ochrane životného prostredia, v poradí určenom v tomto ustanovení a pri dodržaní podmienok uvedených v čl. 52 ods. 1 a 2 vyššie uvedeného zákona.
	1.2	Správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie by mala odkazovať na kompletnú verziu návrhu dokumentu a mala by zahrnúť všetky plánované aktivity, ktoré môžu významne vplývať na životné prostredie bez ohľadu na ich formálny stav, napr. pravdepodobnosť získania finančných prostriedkov alebo pravdepodobnosť ich realizácie.
	1.3	V zmysle čl. 52 ods. 1 zákona o ochrane životného prostredia by sa analýza uvedená v správe mala upraviť podľa miery podrobnosti ustanovení návrhu dokumentu.
	1.4	Podľa čl. 52 ods. 2 zákona o ochrane životného prostredia o správe je oprávnený odkaz na ostatné strategické dokumenty k podobnej téme a zohľadnenie informácií uvedených v správe o ochrane, ktoré sú už vypracované.
	1.5	Ďalej upozorňujeme na potrebu dodržiavať usmernenia Európskej komisie v rámci zohľadňovania otázok zmeny klímy a biodiverzity v strategickom hodnotení vplyvu na životné prostredie s názvom Sprievodca problematiky v oblasti zmeny klímy a biodiverzity v strategickom environmentálnom hodnotení z roku 2013.

Názov inštitúcie	P. č.	Obsah pripomienok
	1.6	V prípade projektu Program Interreg Poľsko – Slovensko pre strategické posúdenie vplyvu na životné prostredie bude zásadný zoznam projektov. V súvislosti s vyššie uvedeným Správa o hodnotení by mala byť zameraná predovšetkým na odporúčania ohľadom formulácie kritérií voľby a hodnotenia projektov, ktoré pomôžu splniť environmentálne požiadavky pri ich realizácii. Požiadavky uvedené v čl. 51 ods. 2 a čl. 52 ods. 1 a 2 zákona o ochrane životného prostredia treba považovať predovšetkým za os posudzovania predmetných kritérií. Tie by mali byť následne zohľadnené v projekte Program Interreg Poľsko – Slovensko ako jeho neoddeliteľná súčasť. Treba poznamenať, že predbežný výber z hľadiska posúdenia vplyvu projektov na životné prostredie vo fáze výberového konania zníži pravdepodobnosť výskytu problémov vo fáze získavania finančných prostriedkov.
	1.7	Vzhľadom na priestorový rozsah plánovaného Programu Interreg Poľsko – Slovensko sa odporúča venovať osobitnú pozornosť interakciám, ktoré môžu nastať v pohraničnom pásme územia zahrnutého do projektu a možným cezhraničným dopadom na územie krajín, na ktoré sa návrh dokumentu nevzťahuje.
	1.8	Autori Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie by tiež mali starostlivo vypracovať pravidlá monitorovania účinkov realizácie ustanovení uvedených v projekte Program Interreg Poľsko – Slovensko tak, aby umožňovali skúmanie skutočných dopadov jeho realizácie na prírodné prostredie.
HLAVNÝ HYGIENIK (19.08.2020)	2.1	Správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie pre projekt Programu Interreg Poľská republika – Slovenská republika 2021-2027, by mala obsahovať prvky uvedené v čl. 51 ods. 2 zákona o ochrane životného prostredia. V súlade s čl. 52 ods. 1 vyššie uvedeného zákona informácie obsiahnuté v správe by sa mali vypracovať v súlade so stavom moderných poznatkov a hodnotiacich metód a mali by byť prispôbené obsahu a miere detailov návrhu dokumentu.
	2.2	Správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie by mala prezentovať spoľahlivé hodnotenie vplyvu na zdravotný stav obyvateľstva, najmä čo sa týka: <ul style="list-style-type: none"> • rizika hluku, vibrácií, elektromagnetického poľa a znečistenia ovzdušia; • ohrozenia prítokov a zdrojov pitnej vody s prihliadnutím na oblasti chránených pásiem týchto prítokov; • ohrozenia podzemných vôd, (treba zohľadniť príkazy, zákazy a obmedzenia, ktoré sa týkajú ochrany vodných zdrojov); • interakcia vzájomných závislostí, pokiaľ ide o skládky odpadu; • udržiavania prijateľnej hladiny hluku v akusticky chránených oblastiach, najmä v zastavanom území, v priestoroch určených pre stály alebo prechodný pobyt detí a mládeže (školy a pod.) a v rekreačných oddychových zónach; • zabezpečenia vhodných štandardov kvality ovzdušia; • prípadného záberu rekreačných oblastí.
	2.3	Správa by sa mala týkať kompletnej verzie návrhu dokumentu a mala by zahŕňať všetky potenciálne plánované aktivity, ktoré môžu významne ovplyvniť životné prostredie (zdravie obyvateľstva) a to vo fáze realizácie a prevádzkovania. Adekvátne k zneniu čl. 3 ods. 2 zákona o ochrane životného prostredia treba zdôrazniť, že vždy, ak sa v zákone hovorí o vplyve na životné prostredie, znamená to aj vplyv na zdravie obyvateľov.
Železničná spoločnosť Slovensko	3.1	Do návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom doplniť možnosť vybudovania záchytných parkovísk pri železničných staniciach v oblastiach s potenciálom rozvoja cestovného ruchu, a zabezpečenie previazanosti železničnej dopravy a cyklo dopravy (nadväznosť cyklotrás na železničné stanice, odkladacie miesta pre bicykle na železničných staniciach a pod.) a tieto doplnky vyhodnotiť v správe o hodnotení z pohľadu potenciálnych vplyvov na životné prostredie.

Názov inštitúcie	P. č.	Obsah pripomienok
Okresný úrad Liptovský Mikuláš	3.2	Umožniť realizáciu projektov zameraných na zníženie vplyvu turizmu na životné prostredie v citlivých lokalitách (národné parky) a prínosy z toho vyplývajúce následne vyhodnotiť v správe o hodnotení.
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	3.3	Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom zohľadniť všetky relevantné stanoviská, ktoré boli zaslané k oznámeniu, príp. ktoré budú zaslané k určenému rozsahu hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.
	3.4	Písomne vyhodnotiť všetky stanoviská, ktoré boli zaslané k oznámeniu, príp., ktoré budú zaslané k určenému rozsahu hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a v samotnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.
Žilinský samosprávny kraj	3.5	Slovenské strategické dokumenty požadujeme doplniť o Konceptiu územného rozvoja Slovenska 2001 v znení jej zmien a doplnkov č.1, ktorá je základným koncepčným dokumentom územného rozvoja Slovenska.
Ministerstvo kultúry SR	3.6	V časti 3. Hlavné ciele, Priorita 3: Tvorivé a turisticky atraktívnejšie pohraničie upriamujeme Vašu pozornosť aj na dokument Stratégie ochrany pamiatkového fondu 2017-2020.